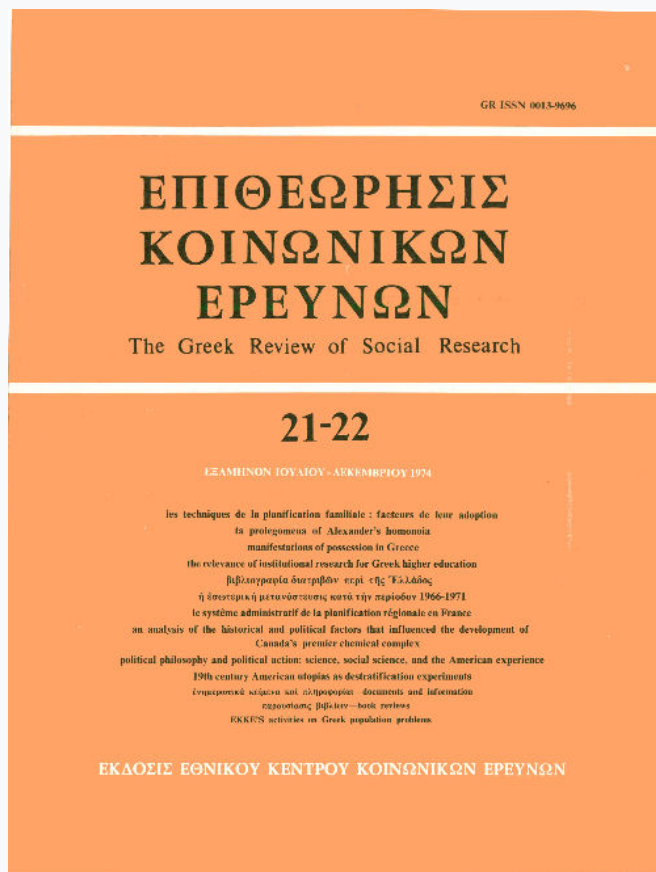

The Greek Review of Social Research

Vol 21 (1974)

21-22

**Grossin William, Η εργασία και ο χρόνος
(Ωράριον, Διάρκεια, Ρυθμός)**

Γιαννάκης Γκριτζαλής

doi: [10.12681/grsr.238](https://doi.org/10.12681/grsr.238)

Copyright © 1974, Γιαννάκης Γκριτζαλής

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Γκριτζαλής Γ. (1974). Grossin William, Η εργασία και ο χρόνος (Ωράριον, Διάρκεια, Ρυθμός). *The Greek Review of Social Research*, 21, 297–298. <https://doi.org/10.12681/grsr.238>

«προϋπήρχαν του ναζισμού» και ως εκ τούτου «δέν ήταν σφωβιστικά», θά πρέπει να παρατηρήσουμε ότι ο ρατσισμός και ο σφωβισμός, χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ναζισμού, δέν είναι χιτλερική ανακάλυψη. Ίδιαίτερα στην περίπτωση της Τουρκίας αυτό πολύ καλά τό γνωρίζουν κυρίως οί 'Αρμένιοι. Γι' αυτό θά μού επιτρέψω ή κ. Κιτσικίς νά παρατηρήσω ότι ο «Παντουρκισμός», όπως εἶξ ἄλλου και κάθε «Παν-δόγμα», είναι αναγκαστικά, μαζί με όλα τά άλλα, και ρατσιστικός και ἀπροκάλυπτα ἐπекτατικός. Γιατί ἄραγε ή τουρκική περίπτωση νά ἀποτελοῦσε ἐξαιρέση; Ἐπί πλέον οί φιλοгерμανικὲς τάσεις της τουρκικῆς διπλωματίας και ο θαυμασμός τῶν Τούρκων γιά τά герμανικά πρότυπα ὀργανώσεως δέν ἐκδηλώνονται με τήν ἐμφάνιση του ναζισμού. Οί Τούρκοι ὑπῆρξαν σύμμαχοι τῶν Γερμανῶν στόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και ή ἐναρξη τοῦ Β' Παγκόσμιου Πολέμου βρήκε герμανικὲς στρατιωτικὲς ἀποστολὲς στην Τουρκία και τουρκικά στρατιωτικά κλιμάκια στη Γερμανία, πού ἐργάζονταν με σκοπὸ τῶν ἐκσυγχρονισμῶ και τήν ὀργάνωση τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ.

δ) Ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀξιολόγηση τοῦ ἔργου τοῦ Tekin Alp, ὁμοσπίησε δέν συμφωνῶ με τόν κ. Κιτσικί. Ἄν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις γιά τήν περικοπή ἀπό τό κείμενο τοῦ Alp, τὸν ὄποιον ὁ κ. Κιτσικίς θεωρεῖ ὄργανο της ὀδικῆς προπαγάνδας και ἐπομένως προκατειλημμένο ἐναντίον τῶν Τούρκων, δὲ παρακαλέσω τὸν κ. συνάδελφο νά καταφύγῃ σὲ ἄλλη πηγή, τουρκική αὐτῆ τῆς ἰσῶρ, στόν καθηγητῆ της πολιτικῆς ἐπιστήμης Kemal Karpat (Turkey's politics), ὁ ὀποῖος ἀσφαλῶς δέν μπορεῖ νά κατηγορηθῆ γιά «ἀντιτουρκισμῶ».

Τέλος, θά ήθελα νά προσῥῶσω ότι τό θέμα τοῦ τουρκικοῦ ἐθνικισμοῦ, ἐπειδὴ ἄπεται ἄμεσα ζωτικῶν προβλημάτων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, είναι ἕνα θέμα πού παρουσιάζει σοβαρὲς δυσκολίες στόν κάθε ἐρευνητῆ πού θά θελήσῃ νά τό ἀναλύσῃ ἀντικειμενικά. Ἡ ὑπερβολική μῖσος ἐνόηια ὀποῖα δὲ τό ὑπερβολικὸ μέρος εὐκόλα καταλήγουν σὲ ὑποκειμενικὲς ἀξιολογήσεις και ἐσφαλμένα συμπεράσματα. Παραδέχομαι ότι ή ἡγεσία και τῶν δύο χωρῶν δέν μπόρεσε πὸς παρελθόν νά δημουρηγήσῃ τό κατάλληλο κλίμα συνεργασίας γιά τήν ἐπίλυση κατὰ τρόπο εἰρηνικῶ τῶν τόσων προβλημάτων πού ἀπασχόλησαν τὴς δύο ἠῶρες. Ἡ ἑλληνική ἡγεσία φέρει φυσικά ἕνα μεγάλο μέρος της εὐθύνης. Δέν εἶμαι ὀμως ἔτοιμος νά συμφωνήσω με ὀποιοδήποτε ἰσχυρισμῆ ότι ή τουρκική κυβέρνηση δέν ἐχρησιμοποίησε τὸν τουρκικὸ ἐθνικισμῶ, της μορφῆς πού φημιζοῦμε σὲ ἄρθρο μας, ἀντιπροσωπευτικὸ ή ὄχι, γιά νά παῖξῃ τό διπλωματικὸ της παιχνίδι στίς δυσκόλες στιγμές τοῦ πολέμου και ἄργότερα σὲ θέμα τῶν Στενῶν και της Κύπρου. Σὲ περιόδους κρίσεως είναι αὐτὸ τοῦ εἶδους ὁ ἐθνικισμῶς,

ἐξτρεμιστικός, ρατσιστικός, ἐπекτατικός, πού χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τίς κυβερνήσεις γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τους. Αὐτὸ βέβαια δέν είναι πάντα εὐκόλο, ὀπως ἀπέδειξε ή πρόσφατη ἑλληνική περιπέτεια. Στην περίπτωση πάντως της Τουρκίας, ή πολιτικῆ ἡγεσία της χώρας αὐτῆς, μέχρι στιγμῆς τουλάχιστον, φαίνεται νά χρησιμοποιεῖ τά σύμβολα και τίς ιδέες τοῦ τουρκικοῦ ἐθνικισμοῦ με ἐξαιρετικῆ μαεστρία, πρὸς ὄφελος φυσικά τοῦ τουρκικοῦ ἔθνους.

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΤΕΡΛΕΗΣ, Ph. D.

'Επιστημονικὸς Συνεργάτης ΕΚΚΕ

*

Russel Bernard, *Ἀνθρωπολογικά Θέματα*, μετάφραση ὑπὸ Ἄνης Μ. Στογιάνου, Ἄθῆνας: Ἐκδόσεις Α. Καραβία, 1971, σ. 68.

Τὸ μικρὸν αὐτὸ βιβλίον περιλαμβάνει μίαν σειράν διαλέξεων αἱ ὀποῖαι ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν συγγραφέως, καθηγητῆ της Ἀνθρωπολογίας, εἰς τὸς φοιτητὰς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης και Πατρῶν.

Ἡ σύνθεσις τοῦ ἀκροατήριου, ἀποτελοῦμενη ἐκ σπουδαστῶν της Βιολογίας κυρίως, ἐπηρέασε προφανῶς τὸ περιεχόμενον τῶν διαλέξεων, αἱ ὀποῖαι ἀποτελοῦν εἰσαγωγὴν εἰς τήν φυσικὴν ἰδίαν ἀνθρωπολογίαν.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων κεφαλαίων. Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον «Ἐισαγωγὴ εἰς τήν Ἀνθρωπολογίαν», ὁ συγγραφεὺς περιγράφει τά ὄρια της κοινωνικῆς ή πολιτιστικῆς ἀνθρωπολογίας, της ἄρχαιολογίας, της γλωσσολογίας και της φυσικῆς ἀνθρωπολογίας, τῶν τεσσάρων δηλαδὴ κλάδων της Γενικῆς Ἀνθρωπολογίας, ή ὀποῖα ἔχει ὄς βασικὸν ἀντικείμενον μελέτης της «κουλτοῦραν» ἐνὸς λαοῦ.

Εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον (2. Θέσις τοῦ Ἀνθρώπου εἰς τήν Τάξιν τῶν Πρωτεύοντων, 3. Παλαιοντολογικά Δεδομένα της Ἐξελίξεως τοῦ Ἀνθρώπου, 4. Περὶ Ἀνθρωπίνων Φυλῶν) ὁ συγγραφεὺς εἰσάγει τὸν ἀναγνώστην εἰς βασικά θέματα της φυσικῆς ἀνθρωπολογίας, ἐκῆστων συγχρόνως μεθοδικῶς τήν στροφὴν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν ἀνθρωπολόγων ἀπὸ τῆν βιολογικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ πρῶτον «τοῦ διαλόγου μῖας ἀνθρωπίνης κοινωνίας και τοῦ περιβάλλοντός της», δηλαδὴ της «κουλτοῦραν».

Λόγῃ της ἐμφάσεως ή ὀποῖα δίδεται εἰς τήν φυσικὴν ἀνθρωπολογίαν, κλάδον ὀπισσῶθηκε γνωστὸν εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοῖνον, τοῦτο ἐστέρηθη της ἐκταρίας μῖας βαθύτερας γνωριμίας της κοινωνικῆς ή πολιτιστικῆς ἀνθρωπολογίας,

δηλαδὴ μῖας ἐπιστήμης πολὺ γνωστῆς εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν και ἀμερικανικὸν χῶρον, ἀγνώστου ὀμως εἰς τήν Ἑλλάδα. Ἡ πολιτισμικὴ ἀνθρωπολογία ἔχει ἀκαδημαϊκὴν ζωὴν ἐνὸς αἰῶνος περίπου. Προφανῶς ἐκ παραδρομῆς τοποθετεῖται, εἰς τὸ βιβλίον, ή γένεσις της εἰς τά μέσα τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος (σ. 19).

Ἡ ἀνθρωπολογία είναι ή κατ' ἐξοχὴν ἐπιστήμη ή ὀποῖα ἐπιχειρεῖ νά ἐπίλυση τὰς δυσκολίας της ἐννοιολογικῆς μεταφορᾶς ἐνὸς ὄρου ἀπὸ μίαν γλῶσσαν εἰς τήν ἄλλην. Ἡ μεταφράστρια ἀντιμετώπισε τὸ πρόβλημα αὐτὸ με σχετικὴν ἐπιτυχίαν. Προβλήματα ὀπισσῶθηκετε εἰδημοῦρησεν ή ἀπόδοσις τοῦ ὄρου culture διὰ της λέξεως «κουλτοῦραν». Ἡ λέξις culture ἔχει διὰ τὸς ἀνθρωπολόγους σημασίαν διάφορον ἐκείνης ή ὀποῖα ἔγινε ἀποδεκτῆ ὑπὸ τῶν κοινωνιολόγων-ὀπαδῶν της θεωρίας της μαζικῆς κοινωνίας. Εἰς τήν Ἑλλάδα, ή ἀπόδοσις τοῦ ὄρου culture διὰ της λέξεως κουλτοῦρα ἀπηχεῖ κοινωνιολογικὰς και ἀνθρωπιστικὰς ἐνόηιας. Ἡ χρησιμοποίησις ὀμως της ἰδίας λέξεως διὰ τήν ἀπόδοσιν και της ἀνθρωπολογικῆς ἐνόηιας της culture είναι δυνατόν νά προκαλέσῃ προβλήματα κατανοήσεως. Τὸ γεγονός ὅτι ή λέξις «κουλτοῦραν» είναι ἀκατάλληλος διὰ τήν ἀπόδοσιν τοῦ ὄρου culture φαίνεται και ἐκ τῶ τοῦ ή μεταφράστρια ἀναγκάζεται νά ἀποφῶσῃ τὸ ἐπίθετον cultural διὰ της λέξεως «πολιτιστικός», δημιουργοῦσα οὕτω συγχρῆσιν εἰς τὸν μῆ ἐπίκοτον ἀναγνώστην, ὁ ὀποῖος ἀδυνατεῖ νά κατανοήσῃ ότι ή λέξις «πολιτιστικῶς» χρησιμοποιεῖται ὄς ἐπίθετον τοῦ ὀυσιαστικοῦ «κουλτοῦραν».

Ἐδὸ πρέπει νά σημειωθῆ ότι οὔτε τὸ ἐπίθετον «πολιτιστικῆς», ὄς προδιοριστικὸν της ἀνθρωπολογίας, ἀποδίδει ὀρθῶς τήν ἐνόηιαν cultural, δεδομένου ότι ἔχει ἐντόνον ἐννοιολογικὴν ἀπόχρωσιν ὀλητοκινῆ της ἰκανότητος πρὸς τί, ή ὀποῖα ἔλλείπει ἀπὸ τὸν ἀγγλικὸν ὄρον.

Ἐν πῶσῃ περιπτώσει ή ὄς ἄνω ἐπιμελημένη ἐκδοσις ἀποτελεῖ σπουδαῖον βοήθημα ὄχι μόνον διὰ τὸν Ἑλληνα φοιτητῆ της Βιολογίας ἀλλὰ και διὰ τὸν ἀναγνώστην με γενικά ἀνθρωπολογικά ἐνδιαφέροντα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΚΙΖΕΛΗΣ, Ph. D.

'Επιστημονικὸς Συνεργάτης ΕΚΚΕ

*

Grossin William, *Ἡ ἐργασία και ὁ χρόνος* (Ἐργάριον, Διάρκεια, Ρυθμῶς). Παρίσι, ἐκδ. «Ἀνθρωπῶς», 1969.

Ὁ W. Grossin, Καθηγητῆς της Κοινωνιολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Nancy της Γαλλίας, ἀσχολεῖται με θέματα ἀφορῶντα εἰς τήν ἐργασίαν και τήν

κοινωνικὴν ἀλλαγὴν. Θεωρεῖται δὲ παγκοσμίως, ὡς ἕνας ἐκ τῶν πλέον εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ χρόνου, τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἐλευθέρου χρόνου. Αἱ ποικίλα ἔρευνα, τὰς ὁποίας διεξήγαγεν ὡς τακτικὸς συνεργάτης τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (CNRS) τὸν Παρίσιον, καθὼς καὶ ἡ ἐπὶ πολλὰ ἔτη στενὴ συνεργασία του μετὸν κορυφαίον κοινωνιολόγῃ τῆς ἐργασίας Pierre Naville, ὁ ὁποῖος καὶ προλογίζει τὸ βιβλίον του, ἐπιτρέπουν εἰς τὸν Grossin τὴν ἐξαγωγήν ἐπιστημονικῶν συμπερασμάτων ἐπὶ ἐνὸς πολυδύστατου καὶ ἐπικαίρου θέματος ὡς ὁ χρόνος τῆς ἐργασίας.

Τὰ συμπεράσματα τοῦ Grossin προκύπτουν ἐκ τῆς ἐρεύνης τὴν ὁποίαν διεξήγαγεν εἰς ἐπιχειρήσεις ἀσχιολογιώμενας ἐν τῇ παραγωγῇ ἠλεκτρονικῶν συσκευῶν ἐπικοινωνίας, τῆς περιοχῆς τῶν Παρισίων. Κατ' ἄρχην ἡ ἔρευνα ἀναφέρεται εἰς συγκρίσεις ἐπὶ τῶν δεδομένων: διαφορά μετὰ διαικείας ἐργασίας καὶ ὄραριον ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, χρόνος ἐργασίας τῶν γυναικῶν, τὸν ἀνοτιέρον στελεχῶν καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ. Εἰς αὐτὸ ἀκριβῆς τὸ περιγραφικὸν στάδιον ἀναφάνεται ἡ πλοκή τοῦ προβλήματος διαχωρισμὸς μετὰ διαικείας ἐργασίας καὶ ὄραριον καὶ ἡ ἀνάγκη καθορισμοῦ τῆς ἀλληλοεξαρτησῆς τῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὰς εἰδικότητας τοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαπιστώσεων, αἱ ὁποῖαι προκύπτουν ἐκ τῶν περιγραφικῶν δεδομένων, ὁ Grossin προβάλλει δύο ὑποθέσεις ὑπὸ μορφήν παραγῶντων, οἱ ὁποῖοι προφανῶς ἀλληλοσυνδέονται καὶ καθορίζουν τὴν διάρκειαν καὶ τὸ ὄραριον ἐργασίας. Οἱ μὲν ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ἀπαιτησῶν τῆς παραγωγῆς, οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν «πίσεων» τοῦ προσωπικοῦ.

Ἡ πρώτη ἐκ τῶν ὑποθέσεων ἐπιβεβαιώνεται ποσοτικῶς διὰ τῆς ἐρεύνης, διὰ τῆς ὁποίας καταδεικνύεται ὅτι ὅσον μεγαλύτερα εἶναι ἡ ἐπιχειρήσις, τόσο στενωτέρα ἐξάρτησις ὑπάρχει μετὰ διαικείας ἐργασίας καὶ εἰδικότητων. Τὸ σύγχρονον ἐργαστάσιον ἀποτελεῖ ὀργανικὴν ἑνότητα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἐργαζομένων ἐντὸς αὐτῆς ἐξέρχονται τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ γραφείου ἢ τοῦ ἐργαστηρίου, δεχόμενα ἐπιβάρσεις αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς διαδικασίας τῆς μακίχης παραγωγῆς. Ἐξ ὄυ καὶ ἡ ἀνάγκη «συγρονισμού» τῆς ἐργασίας εἰς τὰς μεγάλας ὁμάδας παραγωγῆς, ἡ ὁποία βεβαίως ἔχει αἰ ἀποτελέσματα τὴν διακεκομμένην καὶ ἀσυγχρόνιστον ἐργασίαν τῶν μικρῶν ὁμάδων, ὡς τὸ βοηθητικὸ προσωπικόν, τῶν συντηρητῶν μηχανῶν, κλπ.

Ἡ δευτέρα ἐκ τῶν ὑποθέσεων ἡ ἀφορῶσα εἰς τὰς πίσεις τῶν ἐργαζομένων

— περισσότερο ποιοτικῆ τῆς πρώτης — κατέδειξε ὅτι οἱ ἐργοῦδοι ὑποχρῶνται συχνὰ ἐνόπιον πίσεων, ἐνίοτε ἀσυνείδητος, ἂν καὶ γνωρίζουν δι' ἕνας ὀρισμένους τύπος ὄραριον ἢ διαρκείας εἶναι ἀσυμβίβαστος μετὴν ἀπασχόλησιν μιᾶς ὀρισμένης ὁμάδος ἐργασίας καὶ μετὴν διαδικασίαν τῆς παραγωγῆς γενικώτερον.

Ἐνα μεγάλο μέρος τῆς ἐρεύνης εἶναι ἀφιερῶμενον εἰς τὴν ἐργασίαν διὰ τοῦ συστήματος τῶν διαδοχικῶν ὁμάδων (τῶν τριῶν 8). Θέμα ἐπίσης ἐπικαίρον, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τούτου αὐξάνει παραλλήλως πρὸς τὴν τεχνολογικὴν ἐξέλιξιν. Εἰς τὸ ἐρώτημα εἴναι κατὰ πόσον ἡ τεχνολογικὴ ἐξέλιξις παρασύρη τὴν ἐργασίαν διὰ διαδοχικῶν ὁμάδων, ὁ Grossin δίδει μιαν ἀπάντησιν σύνθετον καὶ περιγραπτικὴν. Διαπιστώνει μὲν ὅτι τὸ ποσοστὸν τῶν ἐργαζομένων μετὸ τὸ σύστημα τῶν διαδοχικῶν ὁμάδων αὐξάνει συνεχῶς, χωρὶς νὰ ὑπάρχη, κατ' αὐτὸν, ἄμεσος σχέσις διαρκείας μετὰ αὐτῆς τῆς ἀξίσεως καὶ τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἀναγνωρίζει ὅμως, ὅτι ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος καὶ ἡ αὐτοματοποίηση ἐνισχύουν τὴν αὐξήσιν τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἐργαζομένων εἰς διαδοχικὰς ὁμάδας μόνον δι' ὀλίγον χρονικὸν διάστημα, θεωρῶν τὴν περίοδον ταύτην μεταβατικὴν, ὀφειλομένην κυρίως εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις τῆς αὐτοματοποιήσεως. Εἰς τὸ τελευταίον κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρόνος τῶν μηχανῶν καὶ χρόνος τῶν ἀνθρώπων», ὁ Grossin ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ χρόνος ἐργασίας τῶν μηχανῶν ὑπερτερεῖ τοῦ χρόνου ἐργασίας τῶν ἀτόμων καὶ ἡ διαφορά αὕτη συνεχῶς αὐξάνει. Ἡ κλασματικὴ σχέσις μετὰ διαικείας ἐργασίας τῶν μηχανῶν καὶ παραγωγικότητος μηχανῶν καὶ ἐργαζομένων—ὑπὸ τὴν προϋποθέσιν μιᾶς συγχρονισμένης τεχνολογικῆς ἐξελίξεως—δεικνύει ὅτι ὑπάρχει εὐχέρεια περαιτέρω μειώσεως τῆς διαρκείας ἐργασίας ἐντὸς ὀρισμένων ὁρίων ἐλαστικότητος ἐξαρτῶμενον ἐκ τῆς ζήτησεως τῆς παραγωγῆς.

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω ἡ ἐν λόγω ἔρευνα ἀσχολεῖται μετὰ προβλήματα ἀφορῶντα εἰς τὸν ἐλεύθερον χρόνον, ὁ ὁποῖος συνεχῶς καὶ περισσότερο ἀσκεῖ πίεσιν ἐπὶ τοῦ χρόνου ἐργασίας καὶ ἀποτελεῖ ἴσως τὸ βασικώτερον κίνητρον τῶν διεκδικήσεων τῶν ἐργαζομένων πρὸς μειώσιν τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας καὶ ἐξορασίαν ἐνὸς ὄραριον καλλίτοντος τὰς κοινωνικὰς τῶν ἀνάγκας. Ἐὰν ὁ ἐλεύθερος χρόνος πρέπει νὰ δίδεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ εἰκοσιεταίρου ἢ εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ἢ τμηματικῶς κατὰ μῆνα ἢ τέλος πρὸς ἐπιμύκνυσιν τοῦ χρόνου τῶν ἐτησίων διακοπῶν, εἶναι θέματα τὰ ὁποῖα ἀκροθιγὸς ἐξετάζει εἰς τὴν ἐρευνᾶν του ὁ καθηγῆτης

Grossin, ἀλλὰ ἔχουν ἀποτελέσει ἀντικείμενον ἰδιαιτέρων ἐρευνῶν καὶ μελετῶν του.

Γενικῶς τὸ βιβλίον «Ἡ ἐργασία καὶ ὁ χρόνος» ἀποτελεῖ μιαν ἐργασίαν πλουσίαν εἰς στοιχεῖα θεωρητικῶς ἐμπειρωμένα καὶ ἐμπειρικῶς ἀποδεδειγμένα. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα στερούμεθα ἐρευνῶν αὐτοῦ τοῦ εἶδους, τὸ βιβλίον τοῦ Grossin θὰ ἦτο ἴσως χρήσιμον, ἀφ' ἐνὸς εἰς τοὺς λαμβάνοντας ἀποφάσεις ἀπὸ πλευρᾶς συμβουλευτικῆς, ἀφ' ἑτέρου εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μετὰ θέμα ἐπιστημονικῶν ἀπὸ πλευρᾶς μεθοδολογίας καὶ προβληματισμοῦ.

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΓΚΡΙΤΖΑΛΗΣ
Κοινωνιολόγος τῆς Ἐργασίας
Ἐπιστημονικὸς Συνεργάτης ΕΚΚΕ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

The Greek Review of Social
Research

εἰδικὸν τριμηνιαῖον περιοδικόν
Ἐκδότης: Ἐθνικὸν Κέντρον
Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν (ΝΠΔΔ)
Σοφοκλέους 1, Ἀθήναι 122
Ἔτος 5ον. Τεύχος 21-22
Ἰούλιος - Δεκέμβριος 1974

ὑπεύθυνος τυπογραφείου Ἱ. Ὀρφανίδης
Θησείας 52-Π, Φάληρον
στοιχειοθεσία - ἐκτύπσις - βιβλιοδεσία
Ἐπαύλοφος Ε.Π.Ε.
Ζαλοκόστα 5, Ἀθήναι
ἐπιμέλεια ἐκδόσεως
Ἰγνερσία Ἐνημερώσεως ΕΚΚΕ

ΤΙΜΗ ΔΙΠΛΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 80
Double issue \$ 5

συνδρομαὶ ἑσπερικοῦ (4 τεύχη):
διὰ ἰδιώτας δρχ. 150,
διὰ σπουδαστὰς δρχ. 120,
διὰ νομικὰ πρόσωπα, τραπεζὰς,
ὀργανισμοὺς δρχ. 300,
συνδρομὴ ἑξοστερικοῦ (4 τεύχη): \$ 12

ἡ ἀναδημοσίευσίς τῆς ὅλης ἢ τοῦ
περιοδικοῦ ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν
ἀδείας τοῦ διευθυντοῦ συντάξεως
πέρας ἐκτύπωσος 26.2.1975

Τὰ ἐνωπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων των.
Signed articles express only the views of their author.